

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
24 iulie 2019

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA RROMANI)

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba română (15 puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Într-o poveste arabă clasică, dascălul era un fierar de rând.

*Într-o cetate unde se învățau toate științele trăia un tânăr studios, însuflețit de o dorință arzătoare de a se desăvârși. Într-o zi a aflat, ascultând **vorbele** unui călător, că trăia într-un ținut îndepărtat un om fără pereche, înzestrat cu virtuțile tuturor timpurilor. Deși era atât de învățat, omul muncea ca fierar, cum făcuseră și tatăl său, și tatăl tatălui său.*

*Îndată ce a auzit vorbindu-se despre această minune a științei, tânărul și-a luat sandalele și bocceaua și a pornit la drum. După luni și luni de mers și de oboseală, **a ajuns** în cetatea fierarului, i s-a înfățișat acestuia, i-a sărutat poala vestmântului și a așteptat cu umilință. Fierarul, un bărbat în vârstă, l-a întrebat:*

- Ce dorești?
- Să învăț știința, a răspuns tânărul.

(Jean-Claude Carrière, *Cercul mincinoșilor. Povești filozofice din toată lumea*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Scrieți câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *vorbele*, *a ajuns*. **4 puncte**
2. Transcrieți, din textul dat, un cuvânt derivat și unul format prin compunere. **2 puncte**
3. Indicați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: ... **tânărul** și-a luat sandalele și bocceaua și **a pornit** la drum. **4 puncte**
4. Menționați funcția sintactică a cuvintelor din următoarea propoziție: *Să învăț știința*. **4 puncte**
5. Transcrieți prima propoziție principală din textul dat. **1 punct**

B. Literatura română și universală pentru copii (15 puncte)

Redactați un eseu de aproximativ o pagină, despre *tema copilăriei*, reflectată într-un text liric inclus în programa de examen.

În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea viziunii asupra *temei copilăriei* în textul liric inclus în programa de examen;
- indicarea a două aspecte/elemente referitoare la *tema copilăriei* prezentate în textul liric ales;
- ilustrarea celor două elemente/aspecte indicate, prin secvențe/episoade semnificative din opera aleasă;
- exprimarea unui punct de vedere propriu asupra *temei copilăriei* reflectate în textul selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

C. Limba și literatura rromani maternă (30 de puncte)

Drabaren o tèksto thaj xramosaren n maj rromanes e so mangel pes an -e pu himata dine maj tele!

Te aven baxthale Romale, dikhav kadi diskussia sar dzhal haj mangav te penav jekh vorba ande kado. Dragone phralale thaj phenjale, o standardo naj feri buthe bershengi butji thaj

kidimatha hunje manushengi. Te dikhena pe sa le standardura so vazdepe ande luma dikhena ke malade pala le manush. AKhanak me skirija gadzhikanes haj penava sostar, jiva dikhen ke shaj skirina

Romanes, naj e vorba pe kodo

Romalen, But bahtalo sijum so isi baro interesovanje maskaro Roma, sar te avel pes dji i standardizacija e romane chibjakoro.

Phralaljen, amen na laja nikasiri abeceda, ja dajekhesere lila kotar romani chib. Amari buti si te sikljovel pes i romani chib sar sadajekh Rom so vakerela.

1. Lačharen o dino tèksto palal i oficiàlo rromani khethani grafiavi palal e redakciaqe mangimata, palemxramosarindoijles pa o nevo eksamenosqo lil, na p-o subijèkto!

8 pùnturà

2. Ambolden rumunikanes o dino maj opre tèksto !

8 pùnturà

3. Nakhaven i sintagma **o baxtalo rrom** anθar le savorre 8 kèzurà, nùmaj ka-o jekhipen!

8 pùnturà

4. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo **avel** ka-o avutno vaxt e indikativone modosqo!

6 pùnturà

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii române (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități de învățare, având ca formă de realizare jocul didactic, pentru domeniul experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu: 5-6 ani, în care să apelați la cunoștințele copiilor despre povestiri învățate, având în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității precizate;
- descrierea conținuturilor etapelor enumerate.

B. Metodica predării limbii și literaturii rromani materne (15 puncte)

Xramosaren anθ-e 15-20 rëndurà sar keren e texarinăqo malavipen e čavorrença (Întâlnirea de dimineață)!

- sikaven save si etàpe kana keren e texarinăqo malavipen;
- xramosaren so didaktikane metode utilizisaren.